

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 441/2024-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED], narodenej 2 [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED] [REDACTED], [REDACTED], narodenej [REDACTED] [REDACTED], a [REDACTED] [REDACTED], narodeného [REDACTED] [REDACTED], a [REDACTED] [REDACTED], narodeného [REDACTED] [REDACTED], zastúpených JUDr. Danicou Holováčovou, advokátkou, Čajakova 5, Košice, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. 40C/145/2007 po podaní dovolania proti rozsudku Krajského súdu Košice sp. zn. 11Co/220/2020 zo 17. mája 2023 takto

rozhodol:

- Postupom Mestského súdu Košice v konaní sp. zn. 40C/145/2007 po podaní dovolania proti rozsudku Krajského súdu Košice sp. zn. 11Co/220/2020 zo 17. mája 2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Košice v konaní sp. zn. 40C/145/2007 **prikazuje** konať bez zbytočných prietáhov.
- Sťažovateľom **priznáva** finančné zadostučinenie každému po **200 eur**, ktoré **je** Mestský súd Košice **povinný** zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Košice **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **856,75 eur** a tieto zaplatiť ich právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 14. augusta 2024 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom mestského súdu v konaní o ich dovolaní s tým, že každému z nich bude priznané finančné zadost'účinenie po 5 000 eur.

II.

2. Rozsudkom okresného súdu z februára 2020 po jeho potvrdení rozsudkom krajského súdu z mája 2023 bola 4. októbra 2023 právoplatne zamietnutá žaloba sťažovateľov ešte z januára roku 2003 o určenie, že sú podielovými spoluvlastníkmi meštianskeho domu s pozemkom v centre Košíc. Proti tomuto rozsudku podali sťažovatelia 14. novembra 2023 dovolanie, v ktorom navrhli odložiť vykonateľnosť rozsudku krajského súdu. Na výzvu súdu z 20. novembra 2023 sťažovatelia 7. decembra 2023 zaplatili za dovolanie súdny poplatok.

3. V priebehu novembra 2023 mestský súd viacerými uzneseniami rozhodol o výške náhrady trov konania. Proti tomu však boli podané sťažnosti a v júni 2024 mestský súd viacerými uzneseniami zrušil rozhodnutia o náhrade trov konania a vec vrátil vyššiemu súdnemu úradníkovi. Uzneseniami z 24. júla 2024 mestský súd znova rozhodol o výške náhrady trov konania. Mestský súd 5. septembra 2024 doručil sťažnosti proti uzneseniam o výške náhrady trov konania a dovolanie na vyjadrenie žalovaným.

III.

4. Sťažovatelia namietajú, že okresný súd po zaplatení súdneho poplatku za dovolanie nevykonáva úkony smerujúce k jeho predloženiu najvyššiemu súdu, a namiesto toho aj napriek tomu, že navrhli odložiť vykonateľnosť rozsudku krajského súdu, uzneseniami z konca júla 2024 rozhodol o pomerne vysokej náhrade trov konania. Okrem toho po právoplatnosti rozsudku jeden zo žalovaných previedol nebytový priestor v dome. Preto vo februári 2024 navrhli jeho zmenu, no ani o tom súd nerozhodol. Poukazujú na to, že prietahy v tejto fáze konania konštatovala aj podpredsedníčka mestského súdu.

5. Mestský súd poukázal na právnu zložitosť veci spočívajúcu v problematike určenia vlastníckeho práva k nereštituovanému majetku, a to že na oboch stranách sporu je väčší počet účastníkov. Mestský súd uviedol, že od zaplatenia súdneho poplatku za dovolanie do 5. septembra 2024, keď žalovaným doručil dovolanie na vyjadrenie, nevykonal žiadne úkony smerujúce k predloženiu dovolania najvyššiemu súdu, keďže v tomto období rozhodoval iba o výške náhrady trov konania.

IV.

6. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa skúma s prihliadnutím na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada sa aj na význam sporu pre s'ťažovateľa (II. ÚS 32/02).

7. Postup civilného súdu po právoplatnom skončení konania a v prípade podania dovolania sa spája s druhovo rozdielnymi úkonmi. Na strane jednej musí súd rozhodnúť o výške náhrady trov konania a na strane druhej musí vykonať úkony smerujúce k predloženiu dovolania najvyššiemu súdu. Tieto dve rozdielne činnosti možno vykonávať sústredene popri sebe tak, aby čo najskôr bolo právoplatne rozhodnuté o výške náhrady trov konania a dovolanie bolo predložené najvyššiemu súdu. Mestský súd však postupoval len tak, že rozhodoval o výške náhrady trov konania bez toho, aby vykonával úkony smerom k predloženiu dovolania najvyššiemu súdu. Po takmer roku od právoplatnosti rozhodnutia však nie je právoplatne rozhodnuté o výške náhrady trov konania a dovolanie nebolo predložené najvyššiemu súdu.

8. Takýto postup je nesústredený a viedol k tomu, že dovolanie s'ťažovateľov, za ktoré už začiatkom decembra 2023 zaplatili súdny poplatok, bolo žalovaným na vyjadrenie doručované až po podaní ústavnej s'ťažnosti začiatkom septembra 2024, a to bez toho, aby k tomu s'ťažovatelia akokoľvek prispeli. Konanie o dovolaní s'ťažovateľov tak trvá už takmer rok. Mestský súd po zaplatení súdneho poplatku za dovolanie začiatkom decembra 2023 až do podania ústavnej s'ťažnosti nevykonal žiaden procesný úkon týkajúci sa dovolacieho konania. Tento postup vykazuje prvky zbytočných priet'ahov, ktorým došlo k porušeniu ústavných práv s'ťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote. Preto bolo ústavnej s'ťažnosti vyhovené a mestskému súdu prikázané, aby v konaní postupoval bez zbytočných priet'ahov.

9. Cieľom finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade, v ktorom jediným faktorom pri zistení porušenia ústavných práv s'ťažovateľov bola neefektívna činnosť mestského súdu. S prihliadnutím na celkovú dĺžku konania o dovolaní s'ťažovateľov, ich správanie a postup mestského súdu bolo s'ťažovateľom podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadost'učinenie každému po 200 eur s tým, že vo zvyšnej časti ich návrhu nebolo vyhovené.

V.

10. Zistené porušenie ústavných práv s'ťažovateľov odôvodňuje, aby im mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré im vznikli zastúpením advokátom. Ich výška bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie s'ťažnosti 2 x 343,25 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 13,73 eur) zvýšené o daň z pridanej hodnoty, pretože advokátka s'ťažovateľov je platiteľom dane z pridanej hodnoty, predstavuje 856,75 eur.

11. Podanie ústavnej sťažnosti zo strany sťažovateľov bolo spojené so zhodnou argumentáciou. Sťažovateľom poskytnuté právne služby nevyžadovali osobitný prístup. Preto nebol dôvod zvýšiť základnú sadzbu tarifnej odmeny podľa § 13 ods. 2 vyhlášky, keďže niet rozdielu v tom, či bola právna služba poskytnutá jednému alebo viacerým sťažovateľom. To platí osobitne v konaní o ústavnej sťažnosti, ktorej nebolo v celom rozsahu vyhovené a v ktorom možno náhradu trov konania priznať len v odôvodnených prípadoch.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu